

ONKOLOGIKOA HARRAPATZEN
DUEN GATAZKA
OSASUN PUBLIKOA/OSASUN PRIBATUA

2021EKO EKAINA 2

ONKOLOGIKOKO ENPRESA BATZORDEA

ONKOLOGIKOKO ENPRESA BATZORDEA

Begiristain Doktorea Pasealekua, 121, 20014
Donostia, Gipuzkoa
943 32 80 00
cempresa@onkologikoa.org

Gipuzkoako Institutu erradio-kirurgikoa minbiziaren aurkako Espainiako hirugarren zentroa izan zen, Madril eta Bartzelonakoen ondoren. Hasieratik minbiziari buruzko laguntza- eta ikerketa-zentroa izan nahi zuen. Aurrezki Kutxa Probintzialaren laguntza, finantzaketa eta mantenuarekin. Lanak, Donostiako Aldakonea gainean, 1928an hasi ziren, baina 1933ra arte ez zituen atea ireki.

1945ean tumore solidoak diagnostikatzeko eta tratatzeko zentro monografiko bihurtu zen, frantsesen ereduari jarraituz, bere ikerketa-unitatea izatera ere iritsi zen.

1952an, finantza-erakundearen Gizarte Ekintzak bere gain hartu zuen proiektua.

1954an, lehen hitzarmena sinatu zen Insalud erakundearekin, eta Institutu Erradio-Kirurgikoaren bokazio publikoa zehaztu zen; izan ere, % 85 baino gehiago ziren bere instalazioetan tratatutako pazienteak, Osasun Publikotik etorritako pazienteak.

Euskal Autonomia Erkidegoko 1983. urteko osasun-mapan, Institutu Onkologikoa zentro publikotzat jotzen zen, honako hau adierazten baitzen: "Gobernuaren titulartasunaren barruan, Insalud ospitaleak (transferentzia egiten zenerako) eta jada transferitutako toraxeko gaixotasunen ospitaleak sartzen dira.

Gainerako publikoen artean sartzen ziren Aldundienak eta fundazio edo erakunde parapubliko jakin batzuenak (Basurto, Arrasateko ospitalea, Institutu Onkologikoa, etab.), azken urteotan Osasun Publikoan integratu direnak, Institutu Onkologikoa izan ezik.

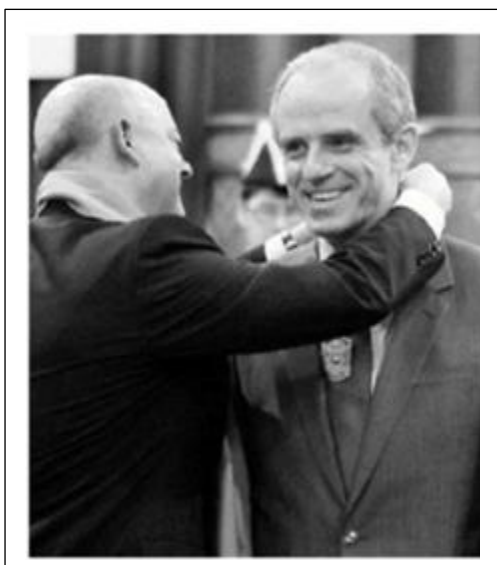
1984an beste krisi bat izan zuen, Gipuzkoako arreta onkologikoko zentro bakarra eta hegemonikoa izateari utzi baitzion; izan ere, gaur egun Donostiako Unibertsitate Ospitaleak (DOU) Onkologia Medikoko Unitatea sortzen du, eta lehendik zeukan kobalto-ekipoaren funtzionamendua indartzen du, baina gutxiegi erabiltzen zen. 1985. urtearen amaieran eta 1986. urtearen hasieran, Kutzak bideraezintzat jotzen du proiektua, eta Institutu Onkologikoa ixtea proposatzen du. Gatazka sortu da Gipuzkoan, herritarrek Institutu Onkologikoak funtzionatzen jarraitzea nahi baitute.

La manifestación de ayer en apoyo al Oncológico. (Foto Postigo)

Biztanleriak hautemandako balioetako bat paziente onkologikoei ematen zitzaien tratua ona zen, eta hala izaten jarraitzen du; izan ere, asistentzia-jardunbide egoki horretan oinarrituta, "Onkologikoa estiloa" sortu zen, gaur egun arte jarraitu dena.

"Onkologiko estilo" horrek, jardunbide kliniko egokiak eta Gipuzkoako biztanleekiko asistentzia-konpromisoak eragin zuten 2011n Donostiako URREZKO DOMINA ematea.

1986an, Eusko Legebiltzarrak zentro hori itunpeko zentro gisa mantentzearen aldeko jarrera hartu zuen, izaera osagarriarekin. Hala eta guztiz ere, Kutxak ez zuen inbertitzen jarraitu, eta Insaludek lehenik eta Osakidetzak ondoren ez zuten gaixoen erremisioa bermatzen.

Krisi bat aukera bat ere izan daitekeenez erreakzionatzen jakinez gero, zentroak hala egin zuen, Kutxari konfiantza sortu zion, erakunde horrek inbertitzea lortu zuen, baita akordio instituzionalak lortzea ere pazienteen fluxuak sektorizatzeko eta minbizia duten pazienteei zentroa askatasunez aukeratzeko aukera errespetatzeko. Era berean, Minbiziaren Euskadiko Aholku Batzordean parte hartuz, inbertsioak arrazionalizatzea eta kostu handikoak errespetatzea lortu zen, ekipoak bikoiztu gabe.

1978an, Institutu Onkologikoak lankidetzaitun berri bat sinatu zuen INSALUDEkin, eta Osakidetzak-Euskal Osasun Zerbitzuak hartu zuen bere gain 1988an.

Hala, 1991n, arrisku handieneko tartea (gerraostean jaiotakoak) eta adin-piramidea nabarmen estutzearekin batera, krisi-egoera larria da. Kutxak ez daki zentroarekin zer egin, zuzendari berriari Institutu Onkologikoaren IXTEA kudeatzeko aukera ere planteatu dio, zentroaren okupazioa txikia delako eta paziente gutxi daudelako. Amortizazio balioa hutsala zen eta 1500 milioiko urteko gastu aurrekontua, 500 milioi defizita ziren.

Institutu Onkologikoa (Aldakoenea-Eguia gaina) kokatuta zegoen eremua antolatzeko plan berriak aparkalekuaren desjabetzea aurreikusten zuen, eta, beraz, ezinezkoa zen leku berean jarraitzea. Horrekin batera, espazio handiagoa behar zen ekipamendu teknologiko berriak ezartzeko eta pazienteei eta langileei instalazio duinagoak eskaintzeko. Ondorioz, kokapen berri bat bilatzea planteatu zen.

Kutxaren ideia beti izan zen, beste Gizarte Ekintza batzuek bezala, Institutu Onkologikoa ere administrazio publikoan sartzea. Horregatik bilatu zen leku bat Donostiako Unibertsitate Ospitaletik gertu, Onkologiko berrirako. Bertan, Defentsa Ministerioaren jabetzakoak ziren lursail batzuk zeuden, Eusko Jaurlaritzari lagata/transferituta, Osasun Erabileretarako azken destinoaren premiarekin. Transakzio horren helburua Donostiako Hiri Sanitarioko Ospitale Gunearen garapena ahalbidetzea izan zen.

Onkologikoaren eraikina eraikitzen ari zirenean, bilera batzuk egin ziren Osakidetzako Lurralde Zuzendaritzan, Donostia Unibertsitate Ospitaletik gertu egoteak bi ospitaleetako Erradioterapia eta Onkologia zerbitzuei eskainiko lizkiekeen sinergiak bilatzen saiatzeko. Zerbitzuetako arduradunek parte hartu zuten, baina plan instituzional globalik ez zegoenez, erradioterapia-zerbitzuen koordinazio hutsean geratu zen proiektua, zeina zerbitzuak bateratzera eta eraikina Donostia Ospitalearen multzoan integratzera ere iritsi baitzitekeen.

2009ko urtarrilean, Donostiako ospitale-eremuan eraikitako eraikin berria inauguratu zen. Bertan, hainbat esparru eta espezialitatetako 300 profesional baino gehiagok lan egiten dute. Minbizia prebenitzeko eta tratatzeko teknologia aurreratua zuenez, Kutxak 60 milioi euro baino gehiagoko inbertsioa egin zuen, Gizarte Ekintzaren proiektu esanguratsuenetako bat izan zen eta Gipuzkoako biztanleek hobekien baloratu zuten.

Onkologikoa 2009

2010eko apirilaren 16an Onkologikoa Fundazioa sortu zen, langileak eta

Haren mendeko ondarea. Horrela, Kutxa jabe izatetik ugazaba izatera igaroko da, Gipuzkoako Medikuen Elkargoarekin, Osasun Sailarekin eta langileen ordezkari batere batera. Kutxak ordezkarien gehiengoari eusten dio Fundazioaren Patronatuan.

2013ko martxoaren 7an, Gasteizko Legebiltzarrak Onkologikoa Osasun Publikoan sartzearen aldeko akordioa hartu zuen. Erabaki hori berriro hartu zuen 2014-12-18an.

Gipuzkoako hainbat udalek eta Gipuzkoako Foru Aldundiak Onkologikoa Euskal Osasun Sarean sartzearen aldeko ebazpenak onartu dituzte.

Onkologikoa Osakidetza barruan sartzeko eskatu du legebiltzarrak

2013ko martxoaren 8a, ostirala || berria

2013an, Kutxak Madrilgo aholkulari talde bati esleitu zion ospitalearen kudeaketa, EUROPA ONCOLOGI izenekoa. Aholkulari horiek, ordezkari nagusi baten zuzendaritzapean, ez diote jaramonik egiten osasun-sare publikora

hurbiltzeko aurretiazko keinuei, eta pribatizazioa indartzearen aldeko apustua egiten da, paziente pribatuak eta aseguru libreak artatzen dituzten jarduera ez-onkologikoko taldeak txertatuz. Horren ondorioz, zentroaren misioaz kanpoko jarduera bat sartu zen, eta "Logik, zure klinika Onkologikoan" izena eman zitzaion.

Las instituciones fundadoras de Kutxa rechazan que se privatice el Oncológico

Gara 20/2/2013

Jardueragatiko diru-sarrerak, tradizionalki, Osasun Sailarekin egindako Itunaren bidez sortzen ziren, % 90 eta % 10 aseguru libreetan. Horri Kutxaren ekarpena gehitu behar zaio, Gizarte Ekintza bat delako.

Osakidetza-Euskal osasun zerbitzuaren 2019-2020 aldirako lotura-plana ezarri eta garatzeko azken urtean gaude. Plana ezarri eta hiru urtera amaituko da (2021+1 urteko luzapena, 2022), eta beste hitzarmen bat sinatzeko aukera izango da, beste hiru urterako eta dagozkion isilbidezko luzapenekin. 127/2018 Dekretua, irailaren 4koa, titulartasun pribatuko eta irabazi-asmorik gabeko osasun-zentroekin atxikimendu-hitzarmen espezifikoak sinatzeko baldintzei eta prozedurari buruzkoa.

Administrazio Publikoak Onkologikoan etorkizunari begira egiten duen apustua eztaba daezina da, kontuan hartuta inbertsio handiak egin direla zentroaren barne-egiturari, Donostia Unibertsitate Ospitaletik datozen giza baliabideetara egokitzeko eta instalatzeko. Hornidura materiala ere garrantzitsua da; izan ere, erradioterapia-zerbitzuan azeleratzaile lineal berri bat instalatzea aurreikusten da, zerbitzu hori Kudeaketa Klinikoko Unitatean (KKU) integratuta, sortu berri den Kudeaketa Klinikoko Unitate Onkologiko-Erradioterapikoaren erradioterapia guztia Onkologikoan administratzeko.

Egoera horretan, Osakidetzak estaltzen du Onkologikoaren aurrekontu osoa, eta Kutxak antzeko diru-kopururen bat ematen du I+G+B finantzatzeko.

Aldi horretan, Osakidetzak Onkologikoaren osasun-jarduera euskal osasun-sare publikoaren barruan sartu du, Kudeaketa Klinikoko Unitate partekatuak sortuz. Diseinu honetan errealitate inplizitu bat ezkutatu da, Onkologikoa Fundazioko langileak integratu gabe, horrela beren titulartasun juridiko/laboral pribatuari eusten baitiote, egitura berri horretan (KKU) Onkologikoa Fundazioko langileen jarraipena eta etorkizuna bermatzen ez direlarik.

Informazioz ezak eta bi enpresek (Onkologikoa (Kutxa) eta Osakidetza-Euskal Osasun Zerbitzuak (Eusko Jaurlaritzako Osasun Saila) langile guztien egoerari eta etorkizunari buruz dituzten asmoen ezjakintasunak ziurgabetasuna eta ezegonkortasun emozionala eta lanekoa sortzen ari dira, eta Onkologikoa Fundazioan osasun-lanbideen jardueraren eta jardunaren proiektioarekiko bermeak urruntzearen adierazlea da.

Egungo egoera integrazio organikoaren eta egiturazkoaren ideiatik urruntzen da, eta xurgapen-egoera batean aurkitzen gara: Osakidetza erakunde nagusi gisa aurkeztu da, bere plana ezarri du, eraikina langile propioekin okupatzen du eta ez da integrazio organikorik aurreikusten; hau da, ez dago inolako homologaziorik, eta ez du inolara ere aurreikusten Onkologikoko langileak Osakidetzan integratutako lan-kontratudun langile propio gisa hartzea. Metaforikoki esan daiteke Onkologikoa Fundazioa Osakidetzak fagotizatu duela.

Praktika hori kontraesanean dago Eusko Legebiltzarraren hasierako proposamenarekin, Onkologikoa Osasun Publikoan pixkanaka, modu naturalean eta ez traumatikoan sartzea proposatzen baitzuen.

Xurgapena-fagotizazio horren ondorioz, Onkologikoa Fundazioko langileak beren ohiko lan-eremuetatik atera dira, zerbitzuak desegin dira, pazienteak altan eman dira, eta hori guztia Donostia Unibertsitate Ospitalera lekualdatu dira. Onkologikoko profesionalak Osakidetzara joan dira, eta, alderantziz, Osakidetzako langileak nahi gabe edo behartuta lekualdatu dira, Onkologikoan kokatzeko.

Dinamika berri horrek aldaketak dakartza Onkologikoa ospitalearen egiturari, zerbitzuak kentzea, hala nola anatomia patologikoa, laborategia (langileak DOUra eramanez), laneko moduak eta metodoak aldatzea, eta beilatokia gimnasio batekin ordezkatzea.

Anatomia Patologikoko eta Laborategiko Zerbitzuetako langileen deslokalizazioak eta Donostiako Unibertsitate Ospitaleko langileen etorrerarekin batera gertatzen ari diren beste joan-etorri batzuek plantillaren nahasmena eragin dute, eta kaotikoa izan da langileak Osakidetzako zentroetara lagatzea, eta nahastu egin da Onkologikoa Fundazioko langileen hierarkiaren irizpidea.

Plantillaren nahasmen hori bera gertatzen da sortu berri den Gipuzkoako Kudeaketa Klinikoko Onkologikoko Unitatean (KKU). Unitate hori Donostia Unibertsitate Ospitaletik eta Onkologikoa Fundaziotik datozen langileek osatzen dute, eta ordainsarien eta lanaldiaren arteko aldeak daude.

Zeregin eta lanbide profesionalik ez izateak, nahita kalkulatu eta programatu denak, pizgarririk, gogorik eta apatiarik eza eragiten die Onkologikoa Fundazioko langileei, okupaziorik gabe eta etorkizun zalantzarriarekin

sentitzen baitira, egoera horren alternatiba faltagatik. Prestakuntza eta praktika klinikoa galtzeak, ofizio faltak, bokazioak edo medikuntza- edo erizaintza-lanbidean jarduteak erabakiak hartzera bultzatzen du, hala nola ospitalea uzteak. Onkologikoa Fundazioko profesionalak baztertzeko formula eztabaidaezina, zorritzarrez, dagoeneko gertatzen ari da Onkologikoa Fundazioko langileak baztertuz.

Onkologikoko langileen lan-etorkizunari buruzko informaziorik gabe, orokortu egin da langile guztien kezka; izan ere, nolabaiteko arriskua eta segurtasunik eza sumatzen dute, lan-egonkortasunerako bermerik ez dagoelako, eta zalantza sortzen du, kasu batzuetan, ziurgabetasuna eta desoreka emozionala.

Helburu komuna izanik, praktika klinikoan eta osasun-jardueran lankidetzan aritzeari dagokionez bi ospitale-egitura integratzea, atxikimendu-hitzarmenean asmo- edo helburu-hutsune bat ikusten da, haren garapenean ez baita jasotzen titulartasun pribatuko (Kutxa) egiturazko integrazioaren (eraikina) eta integrazio organikoaren (langileak) aukera.

Zuhurra da "Gipuzkoako Kudeaketa Kliniko Onkologikoko/Erradioterapikoko Unitatea (KKU)" behar bezalako zuhurtziaz zaintzea; izan ere, unitate horren sorrera eta existentzia, zenbait osasun-eremutan, ezkutuko pribatizaziora bideratutako bide gisa interpreta daiteke, "KKU" horiek Osakidetzatik datozen langileek osatzen dituztelako, eta Onkologikoa Fundazioko harreman juridiko/laborala duten langileek ere lotura/integrazio/xurgapen prozesu horren norabidea aldatzen ez badute, Kudeaketa Klinikoko Unitateak sortuko dira, eta hibridoak izango dira, funtzio publikotik datozen langileek zein lotura-akordioek babestutako prozesuen ondoriozko langile juridiko/lan-kontratudun pribatuek osatutakoak.

Kutxa finantza-erakundeak Donostiako Onkologikoa behin betiko uzteko egin duen apustua susma dezakegu, etorkizunean eraikina euskal administrazio publikoari transferituko zaiolako, eta Donostiako Unibertsitate Ospitalearen inguruko beste lantoki bat izango delako. Hori guztia, Osakidetzaren zerbitzu integratuen antolaketan (ESI) zentroaren ezaugarriak zehaztu gabe.

Eusko Jaurlaritzak Onkologikoa osasun-sare publikoan modu funtzionalean eta asistentzian integratzeko agindua eman zuenetik, Onkologikoko lan-kontratudun langileek ulertu zuten egoera integratzaile berriak

Onkologikoko langileak Osakidetzako lan-kontratudun langile gisa integratzea aitortuko zuela, eta integrazio hori modu naturalean, mailakatuan, ez traumatikoan eta Onkologikoa Fundazioko langile guztien eskubideei kalterik egin gabe emango zela, Onkologikoa Fundazioko langileen Onkologia Erakineko langile gisa integratuta.

Zentzu horretan, zuhurra da gogoratzea Gipuzkoako Foru Aldundiko (Probintzia Ospitalea), Basurtuko eta Arrasateko Ospitaleko langileen aurrekariak, Osakidetzan lan-kontratudun langile gisa integratu zirenak, Eusko Jaurlaritzak asmo hori gauzatzeko duen ahalmena agerian utziz, betiere horretarako borondatea baldin badago.

Ildo beretik, 80ko hamarkadan Hezkuntzaren esparruan ikasleen gurasoek sortutako Ikastolen integrazioarekin izandako prozesu integratzailea aipatu behar da.

Gauzak horrela, ez dakigu Euskal Administrazio Publikoak zer asmo duen Onkologikoko langileak Osakidetzan sartzeari dagokionez, baina ez dakigu Kutxa banku-erakundearena ere, hark argitu beharko baitu bere langileen eta titulartasun pribatuko bere jabetzako eraikinaren etorkizuna (Onkologikoa Fundazioa/Fundación Kutxa Fundazioa).

Onkologikoko Enpresa Batzordeak beti defendatuko du berdinen arteko integrazioa, eskubide berekin eta etorkizuneko bideragarritasun berarekin.

Gure ustez, Onkologikoak Euskal Osasun Sare Publikoan duen jarrera behin betiko konpontzeko unea iritsi da, eta Onkologikoko langileen harreman juridiko/laboralaren eta Osakidetzako langile lan-kontratudunen integrazioaren etorkizuna zehazteko erabakiak har daitezela eskatzen dugu.

Garrantzitsua iruditzen zaigu, halaber, Gipuzkoako gizarteak gure etorkizunari buruz duen iritzia ematea, Kutxaren Gizarte Ekintzari egindako ekarpenekin gure existentziari zentzu historikoa eman baitiote.

Gaur egungo krisialdian, herritarrek gaixotasun onkologikoen tratamenduan baliabide materialak eta giza baliabideak batzea eskatzen dute, eta hori egin beharko litzateke Onkologikoak gure iraganean izan duen osasun-arretaren estiloa kaltetu gabe.

Onkologikoa Fundazioaren Enpresa Batzordeak, langile guztien, legezko ordezkartzan, Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailari eta Kutxa Fundazioari eskatu die Onkologikoa Fundazioaren ezaugarri izan den kalitate asistentzialari dagokionez, "Onkologikoa estiloa" eta langileen lan-etorkizuna bermatzea, Eusko Legebiltzarrak 2013. eta 2015. urteetako ebazpenetan onartutako ildotik eta aurretik gauzatutako beste integrazio batzuen ildotik, Osakidetzaiko lan-kontratadun langiletzat jotzen baitugu.

Donostian, 2021eko maiatzaren 31n jakinarazten dena.

ONKOLOGIKOA Fundazioaren Enpresa Batzordea

